

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

J E L E N T É S

a Befektető-védelmi Alap működésének ellenőrzéséről

0833

2008. szeptember

2. Államháztartás Központi Szintjét Ellenőrző Igazgatóság

2.1. Teljesítmény Ellenőrzési Főcsoport

Iktatószám: V-2003-31/2008.

Témaszám: 900

Vizsgálat-azonosító szám: V0410

Az ellenőrzést felügyelte:

Bihary Zsigmond

főigazgató

Az ellenőrzés végrehajtásáért felelős:

Kemény Emil

főigazgató-helyettes

Az ellenőrzést vezette:

Makkai Mária

főcsoportfőnök-helyettes

Az ellenőrzést végezték:

Osztóics Danica

számvevő

Nagy Ákos

számvevő

A témához kapcsolódó eddig készített számvevőszéki jelentések:

címe	sorszáma
Jelentés az Országos Betétbiztosítási Alap, a Befektető-védelmi Alap, és a Pénzügyi Garancia Alap működésének ellenőrzéséről	0105

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	5
------------------	----------

I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK	7
--	----------

II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK	9
-------------------------------------	----------

1. A Beva működésének szabályozottsága	9
2. A Beva tevékenysége	11
2.1. A Beva kártalanítási tevékenysége	11
2.2. A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletével kötött megállapodásban foglaltak betartása	13
2.3. A peres ügyek alakulása	13
3. A Beva gazdálkodása	14
3.1. A gazdálkodás szabályozottsága	14
3.2. A mérlegfőösszeg, a saját tőke változása és a felvett hitel alakulása	15
3.3. A tagintézetekkel szembeni követelések alakulása	17
3.4. A befektetővédelmi bevételek és ráfordítások alakulása	18
3.5. A tagintézetekkel szemben indított felszámolási eljárásokból származó megtérülés	19
3.6. A működési költségek alakulása	20
3.7. A vagyonkezelési tevékenység szabályszerűsége és a vagyonkezelésből származó eredmény alakulása	21
3.8. A likvid vagyon és a kártalanítási kötelezettség aránya	23

MELLÉKLETEK

1. sz. A BEVA észrevétele
2. sz. A Beva által kifizetett kártalanítási összegek megtérülési aránya
3. sz. A működési költségek alakulása
4. sz. A vagyonkezelő által kezelt állampapír állomány, valamint azok hozamának alakulása
5. sz. A fedezettségi mutató 2000-2007. évek közötti alakulása

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

ÁSZ	Állami Számvevőszék
ÁPTF	Állami Pénz- és Tőkepiaci Felügyelet
Beva	Befektető-védelmi Alap
Épt.	Az értékpapírok forgalomba hozataláról, a befektetési szolgáltatásokról és az értékpapír-tőzsdéről szóló 1996. évi CXI. törvény
Felügyelet	Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete
K&H Bank Rt.	Kereskedelmi és Hitelbank Rt.
MKB Bank Rt.	Magyar Külkereskedelmi Bank Rt.
Szt.	A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény
Tpt.	A tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény

JELENTÉS

a Befektető-védelmi Alap működésének ellen- őrzésről

BEVEZETÉS

A Befektető-védelmi Alap (továbbiakban: Beva) az értékpapírok forgalomba hozataláról, a befektetési szolgáltatásokról és az értékpapír tőzsdéről szóló 1996. évi CXI. törvény (továbbiakban: Épt.) rendelkezéseinek megfelelően a befektetők védelmére, a pénzügyi rendszer stabilitásának egyik meghatározó garanciális elemeként, a törvény erejénél fogva 1997-ben jött létre.

A Beva működésére vonatkozó alapvető jogszabályi előírásokat 2002. január 1-jétől a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény (továbbiakban: Tpt.) tartalmazza. Az Épt. és a Tpt. is az Állami Számvevőszéket (továbbiakban: ÁSZ) jelölte meg a Beva gazdálkodásának ellenőrzésére.

A Beva jogi személy, székhelye Budapest, irányító szerve a héttagú igazgatóság, a munkaszervezetet az ügyvezető igazgató vezeti.

A Beva feladata a biztosított tevékenységhez kapcsolódóan a kártalanítási összeg megállapítása és kifizetése a befektetők részére. A biztosított befektetési és kiegészítő befektetési szolgáltatások a bizományosi tevékenység, a saját számlás kereskedés, a portfóliókezelés, a pénzügyi eszközök letéti őrzése, nyilvántartása (kapcsolódó ügyfélszámla vezetés), és a letétkezelés (nyilvántartás, kapcsolódó értékpapír- és ügyfélszámla vezetés).

A kártalanítás felső összeghatára 2004. december 31-ig 1 M Ft volt, ami 2005. január 1-jétől 2 M Ft-ra, 2008. január 1-jétől pedig 6 M Ft-ra emelkedett. 2004. év végéig a kártalanítás a felső összeghatárig 100%-os mértékű volt, 2005-től az 1 M Ft feletti összegre a kártalanítás 90%-os arányú (1 M Ft-ig 100%).

A Beva forrásai a tagintézetek csatlakozási díjaiból, éves díjaiból, rendkívüli befizetéseiből, a vagyonkezelés hozamából, a felvett kölcsönből, a felügyeleti bírság törvényben meghatározott részéből, valamint egyéb bevételekből származnak.

Az ÁSZ a Beva működését 2000-ben átfogó ellenőrzés keretében vizsgálta.

A jelenlegi ellenőrzés célja annak értékelése volt, hogy

- a Beva működése – tevékenysége és gazdálkodása – megfelelt-e a jogszabályokban és a belső szabályzatokban előírtaknak;

- hogyan hasznosultak a korábbi számvevőszéki ellenőrzés megállapításai, javaslatai.

Az ellenőrzés a Beva 2000. és 2007. évek közötti működésére és gazdálkodására irányult.

Az ellenőrzés végrehajtására a Tpt. 227. § (3) bekezdésében foglaltak adtak jogszabályi alapot.

A jelentést észrevételezésre megküldtük a BEVA igazgatótanács elnökének. Levele másolatát az 1. számú melléklet tartalmazza.

I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

A Beva működése megfelelt a törvényi (Épt., Tpt.) rendelkezéseknek, betartotta a források gyűjtésére, a kifizetések és szabad pénzeszközökkel való gazdálkodásra vonatkozó előírásokat. A Beva működésének 2000-ben végzett ellenőrzéséről szóló ÁSZ jelentésben a Kormánynak és a Beva igazgatóságának megfogalmazott javaslatok teljesültek.

A Beva igazgatóságának összetétele megfelel a Tpt. előírásainak. Az igazgatóság munkáját az ügyrendjében rögzítettek szerint végezte, a határozatokat betartatta. A Beva-nál a függetlenített belső ellenőrzést megbízási jogviszony alapján eljáró külső szakember, éves ellenőrzési terv alapján végezte.

A Beva rendelkezik a működést és tevékenységét meghatározó szabályzatokkal, azok megfelelnek a jogszabályi előírásoknak.

A Beva működése óta (1997), 13 társasághoz kötődő kártalanítási ügyből kilenc – az előző ÁSZ vizsgálat által érintett időszakban – 2000 előtt indult, 2002-től új kártalanítási eljárás nem volt. A Beva 2000-2007 közötti gazdálkodását, vagyoni és pénzügyi helyzetét befolyásolta a 2000 előtti években indult kártalanítási kifizetések áthúzódó hatása. A kifizetett kártalanítások következtében a Beva 2000-ben és 2001-ben veszteséges volt. 2002-től – a magasabb díjtételek és a csökkenő kártalanítási igények miatt – nyereségesen működött. A Beva saját tőkéje a 2000. évi -2138 M Ft-ról 2007. év végére 1466 M Ft-ra növekedett.

A 13 tagintézet befektetőinek a Beva 2000-2007 között 2,9 Mrd Ft kártalanítást fizetett ki, amelynek 76%-a a London Bróker Értékpapír Rt.-hez kapcsolódott. (A kifizetett kártalanítás a Beva fennállása alatt kifizetett 4,3 Mrd Ft összes kártalanításnak 67%-a volt.) Az ügyfelek kártalanítására a Beva vagyona csak részben nyújtott fedezetet, 2001. június-július hónapokban a kifizetések szüneteltek. Ezt a helyzetet a Beva az Épt. és Tpt. által lehetővé tett maximális mértékű éves és rendkívüli díjfizetés előírásával, valamint 2,8 Mrd Ft – a Kormány készfizető kezesség vállalása mellett – felvett hitellel rendezte. A Beva a hiteltartozását és annak kamatát (1,2 Mrd Ft) – a 2011. évi lejáratot megelőzően – 2007-ben teljes mértékben visszafizette. A fedezethiány miatti késedelmes kártalanítási kifizetések következtében a Beva-nak a befektetők részére 299 M Ft késedelmi kamatfizetést kellett teljesíteni.

A kártalanításra kifizetett összegek 3%-a (116 M Ft) térült meg. Hat tagintézet felszámolása folyamatban van, a velük szemben fennálló követelések után a Beva 5% alatti megtérüléssel (142 M Ft) számol. A Beva 1,4 Mrd Ft kártalanítás miatti behajthatatlan követelést írt le.

A Beva szabad pénzeszközeit az Épt. és a Tpt. előírásainak megfelelően állampapírban tartotta. A Beva vagyona 2002-től folyamatosan és egyenletesen emelkedett, 2007. év végén az állampapírok záró állománya 1,4 Mrd Ft volt. A

vagyonkezelésből származó hozam 2000-ben 10 M Ft, 2007-ben 127 M Ft volt, 2004. évtől a hozam fedezte a működési költségek 98-99%-át.

A Beva vagyonkezeléssel – az alapkezelési szabályzatának megfelelően – pályázon kiválasztott vagyonkezelőt bízott meg. Az alapkezelési szabályzat nem írja elő, hogy a letétkezelést – a vagyonkezeléshez hasonlóan – meghatározott időnként pályázat útján válasszák ki vagy bizonyos időszakonként mérjék fel más letétkezelők ajánlatait, ennek következtében a letétkezelő 1997. óta változatlan. Más letétkezelői ajánlatok nélkül az érvényben lévő letétkezelői díj (ami évi 0,05%) nem minősíthető.

A Beva bevételeinek – likvid vagyonának – 96-99%-át a tagok rendes éves díj befizetései tették ki. A bevételeket növelte a Felügyelet által a tagintézetek felé kiszabott bírság, ami éves szinten 17-85 M Ft között változott.

A Beva likvid vagyonának és a védett sávban lévő letéteknek fedezeti hányadosa 2007-ben 0,09% volt, ami az előző három évhez viszonyítva közel 50%-os csökkenést jelent. Ez azzal függ össze, hogy a Tpt. szerint 6 M Ft-ra emelkedett a biztosított összeg, és azzal együtt a védett letéti állomány is, és 2007-ben a Beva a hiteltartozását visszafizette. A mutató csökkenése arra világít rá, hogy a Beva alapvető céljának – olyan vagyon felhalmozása, amely a kártalanítási kifizetésekhez szükséges – teljesítése a 6 M Ft-ra emelt biztosított összeg függvényében, változatlan díjtételek mellett kockázatot hordoz magában. A Beva tájékoztatója szerint a fedezeti hányados elfogadható átlagos szintjére nemzetközi gyakorlat nem alakult ki.

A Beva gazdálkodását a költségtakarékosság jellemezte. A működési költségek (2007-ben 130 M Ft) jelentős részét (69-77%) a személyi jellegű ráfordítások tették ki. A bérnövekedés az igazgatóság által meghatározott mértéken belüli volt. A Beva átlagos állományi létszáma 6 fő.

A helyszíni ellenőrzés megállapításainak hasznosítása mellett **javasoljuk**:

az igazgatóságnak

1. Módosítsa az alapkezelési szabályzatot és ennek keretében írja elő a letétkezelő három évenkénti pályáztatását a Felügyelet – vagyonkezelők pályáztatási eljárásáról szóló – ajánlását is figyelembe véve.
2. Határozza meg a Beva likvid vagyonának, illetve a fedezeti hányadosnak elvárt mértékét, tekintettel a háromszorosára emelkedett (6 M Ft) védett sávhatárra.

II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. A BEVA MŰKÖDÉSÉNEK SZABÁLYOZOTTSÁGA

A vizsgált időszak elején az Épt., 2002. január 1-jétől a Tpt. volt hatályos. Ez utóbbi kidolgozásakor fontos szempont volt, hogy az új törvény feleljen meg az Európai Unió direktívájának, vagyis az Európai Parlament és a Tanács 97/9/EK számú irányelvének.

Az ÁSZ 2000-ben végzett ellenőrzést a Beva-nál. A 2001 márciusában megjelent 0105. számú jelentésben a Kormánynak címzett javaslat az volt, hogy kezdeményezze az értékpapírok forgalomba hozataláról, a befektetési szolgáltató-sokról és az értékpapír-tőzsdéről szóló törvény módosítását és annak keretében

- nevesítse az éves bevételek felhasználási jogcímei között a Beva működésének költségeit;
- határozza meg a díjfizetés alapját úgy, hogy az egyrészt biztosítsa a kártalanítások és a hiteltörlesztés forrását, másrészt tükrözze a Beva biztosítása alá eső szolgáltatók tevékenységét és kockázatát, továbbá szüntesse meg az éves díj felső határát;
- pontosítsa a törvénynek a befagyott befektetői követelésekkel foglalkozó rendelkezéseit úgy, hogy a befagyás a befektetési szolgáltató egészére vonatkozzon.

A Tpt. hatálybalépésével a Kormánynak címzett javaslat teljesült.

A befektető-védelem területére vonatkozóan a Tpt.-ben szereplő fontosabb változások:

- a kártalanítási eljárás pontosabb leírása;
- a díjrendszer teljes átalakításának leglényegesebb elvi változása, hogy az éves díj a Beva által védett befektetők tulajdonában lévő, és a tagszervezet birtokába került vagyon arányában fizetendő, a forgalmi adatok nem befolyásolják a díj mértékét. A törvény eltörölte az egy tag által fizetendő éves díj 2 M Ft összegű felső határát, helyébe a 0,3%-os relatív felső korlát lépett. Az abszolút értékben kifejezett alsó korlát érvényben maradt, az összege 100 E Ft-ról 500 E Ft-ra emelkedett;
- a **kártalanítási összeghatár változtatása** egyrészt a tőkepiaci helyzet változása (a befektetési összegek növekedése) miatt, másrészt pedig az Európai Unió követelményeknek való megfelelés céljából történt. Az egy befektető részére fizetendő kártalanítás maximális mértéke 2004. december 31-ig 1 M Ft volt, 2005. január 1-jétől 2 M Ft lett. **2008. január 1-jétől** a kártalanítás maximális **mértéke 6 M Ft-ig** terjed. Ha a védett összeg 1 M Ft fölötti, akkor a kártalanítás 1 M Ft-ig 100%-os, azon fölül 90%-os;

- a Tpt. pontosította a Beva és a tagjainak az összekapcsolását jelentő tagsági viszony tartalmát és keletkezésének, valamint a megszűnésének az eseteit. A Tpt. hatálybalépésével a tagsági viszony a biztosított tevékenység végzésére vonatkozó engedélyt visszavonó felügyeleti határozat hatálybalépésével szűnik meg, illetve önkéntes csatlakozó esetén a BEVÁ-hoz intézett nyilatkozással a tagság megszüntethető. (Önkéntes csatlakozó eddig még nem volt.);
- a Beva-nak a tagok fölötti ellenőrzési jogai és annak korlátai is egyértelműen meghatározottak;
- a korábban egységesen kötelező Beva-tagság intézményének kizárólagossága megszűnt. Az árutőzsdei szolgáltatót és a külföldi székhellyel rendelkező fióktelepet az önkéntes csatlakozás joga illeti meg. A fióktelep számára a csatlakozás meghatározott követelmények teljesülése esetén önkéntes, azok hiányában kötelező.

A Beva az Épt., illetve a Tpt. előírásainak eleget téve megalkotta és alkalmazza a díjfizetési, az alapkezelési, a kifizetési/kártalanítási szabályzatot és az igazgatóság ügyrendjét.

Ezeken túl a Beva rendelkezik Szervezeti és Működési szabályzattal (továbbiakban: SZMSZ) értékelési szabályzattal, belső ellenőrzési szabályzattal és a számvitelről szóló 2000. évi C. törvényben (továbbiakban: Szt.) előírt szabályzatokkal.

A szabályzatok igazgatóság részéről történő elfogadása, módosítása és hatályon kívül helyezése a jogszabályokkal való összhang folyamatos biztosítása érdekében történt.

A munkaszervezet működésére vonatkozó belső szabályzatok egy részét az ügyvezető igazgató adta ki saját hatáskörében (pl. iratkezelési, munkaügyi, tűzvédelmi szabályzat stb.).

A Tpt. 223. §-a szerint a Beva-t héttagú igazgatóság irányítja. Az igazgatóság tagjai a tőzsde, a központi értéktár és az MNB által kijelölt egy-egy személy, a Beva tagjainak – szakmai érdek-képviselői szervezetei által kijelölt – két képviselője, a Felügyelet által kinevezett személy és a Beva ügyvezető igazgatója.

Az igazgatóság az előírt feladatait a törvényben meghatározott, legalább negyedévente tartott ülésein elfogadott határozatai útján teljesítette.

A belső ellenőrzési tevékenységet éves tervben határozták meg. Az éves ellenőrzési munkaterv a vizsgálatok negyedéves ütemezése mellett évente – rendszeresen visszatérő – meglepetésszerű ellenőrzéseket is előírta.

A belső ellenőrzési terv végrehajtásáról a belső ellenőr az igazgatóságnak rendszeresen beszámolt. Minden évben készült éves összefoglaló beszámoló az előző időszak ellenőrzési tevékenységéről és annak tapasztalatairól.

2. A BEVA TEVÉKENYSÉGE

2.1. A Beva kártalanítási tevékenysége

A **kártalanítási eljárások** a Tpt. rendelkezéseinek és a Beva belső szabályzataiban rögzített előírásoknak **megfelelően történtek**.

A kártalanítási szabályzat és a megtérítési szabályzat (ez utóbbit 2001. december 31-ével hatályon kívül helyezték) tartalmazta a kártalanítással kapcsolatban követendő eljárásokat és a végrehajtandó feladatokat.

A Beva-nak 1998-tól **13 tagintézet ügyfelei felé keletkezett kártalanítási kötelezettsége**, ebből **négy befagyás 2000-2001. évben keletkezett. A befagyások 1998-2001 közötti időszakban keletkeztek, azonban a kártalanítási kifizetések a további években is felmerültek, így a Beva eredményére hatást gyakoroltak.**

A Beva-nak a következő tagintézetek ügyfelei felé keletkezett kártalanítási kötelezettsége 2000-2007 közötti időszakban:

	Tag megnevezése	Befagyás időpontja	Kifizetett kártalanítás összege (2000. január 1-je után, E Ft)
1.	Allied Investment Értékpapírkereskedelmi és Tanácsadó Rt.	1998. 05. 04.	2 717
2.	Enigma Rt.	1998. 09. 24. ¹	62 587
3.	CB-Bróker Értékpapírforgalmazó Rt.	1998. 11. 04.	26 910
4.	Globex Értékpapír Forgalmazási Rt.	1998. 12. 17.	2 687
5.	ÉGSZI Börze Rt.	1998. 12. 17.	733
6.	Pest-Buda Értékház Értékpapírkereskedelmi és Befektetési Tanácsadó Rt.	1999. 07. 20.	6 816
7.	LaSalle Kereskedelmi és Szolgáltató Rt.	1999. 04. 15.	3 086
8.	Pannonbróker Rt.	1999. 05. 12.	16 763
9.	DD-Nex Értékpapír Rt.	1999. 05. 25.	300
10.	Diana Investment Értékpapírforgalmazó Rt.	2000. 02. 01.	256 480
11.	Wellington Bróker Értékpapír- forgalmazó Rt.	2000. 02. 11.	217 188
12.	London Bróker Értékpapír Forgalma- zási Rt.	2000. 04. 11.	2 243 619
13.	Amethyst Befektetési Szolgáltató Rt.	2001. 02. 07.	65 352
	Összesen:		2 905 238

¹ Az ÁPTF ettől az időponttól kezdve felfüggesztette a tevékenységet, de a befagyást nem mondta ki. A társaság felszámolás alá került.

A **kártalanítások során** jóváhagyott **kérelmek száma** 2000-2007. közötti időszakban 4 591 db volt, a **kifizetések összege 2 905 238 E Ft-ot² tett ki** (az 1998-tól kifizetett összes kártalanítás 67%-a).

A kifizetett kártalanítás összege évenként a következők szerint alakult:

Adatok: E Ft-ban

2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	Összesen
644 994	2 176 551	56 353	23 043	2692	1035	0	570	2 905 238

A összegében és számában is **legnagyobb volumenű kártalanítás a London Bróker Értékpapír Rt-hez** kapcsolódott. A 3391 db jóváhagyott igényre **2 243 619 E Ft-ot fizetett ki a Beva**. A London Bróker Rt. ügyfeleinek kártalanítását a Beva a tagok rendkívüli befizetéséből csak megkezdeni tudta, vagyona nem nyújtott elegendő fedezetet a további kifizetéshez, **2000. júniusától 2000. július 31-ig szüneteltetni kényszerült a kifizetéseket**.

A Beva **fizetőképességének és likviditásának helyreállítása érdekében** az igazgatóság a tagok számára elrendelte a **rendkívüli befizetést** (452 404 E Ft), illetve döntött 2,8 Mrd Ft összegű **hitel felvételéről**.

A **késedelmes kártalanítási kifizetések miatt a Beva** a 2000-2003. években – 2 110 328 E Ft kártalanításra – összesen **321 414 E Ft késedelmi kamatot fizetett ki**, amely két okra vezethető vissza:

1. A likviditási gondok, fedezethiány miatti késedelmi kamatfizetési kötelezettség, 298 964 E Ft összegben.
2. Az Épt. téves értelmezése miatti késedelmi kamatfizetés, 22 450 E Ft összegben.

Az igazgatóság – két alkalommal – amellet foglalt állást, hogy a befektetők biztosítása nem 1997. július 1-jén veszi kezdetét, hanem a tagintézet csatlakozásának időpontjával kezdődik. A Beva a kártalanítások során elutasította azon befektetők igényét, amelyek 1997. július 1. – és a későbbi csatlakozás időpontja közötti szerződéskötésből eredtek. A London Bróker Rt. egyik befektetője által indított perben a – bíróság határozata értelmében a Beva köteles volt kártalanítást fizetni azon tagintézetek befektetőinek, amelyek esetében a tagintézet a Beva létrejöttkor működő tag volt, és a tagintézet a befektetővel 1997. július 1. után kötött szerződést. A **Beva** kilenc befagyott tagintézet kártalanítási ügyeit vizsgálta felül, és **utólag kifizette a 22 450 E Ft késedelmi kamatot**.

A késedelmi kamat kifizetése az eredményt 68 916 E Ft-al rontotta.

² Mind a db számok, mind az összegek magukban foglalják a 2000. január 1. előtt befagyott* tagintézetek befektetőinek 2000. január 1. után beadott/elbíralt kérelmeit, és a részükre történő kifizetéseket is, amely 60 M Ft nagyságrendet képviselt.

*Az Épt. 161 § alapján: „Befagyott követelésnek minősül, ha az Alap tagja a ...követelést az esedékességet követő öt napon belül nem tudja a befektető rendelkezésére bocsátani.”

2.2. A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletével kötött megállapodásban foglaltak betartása

A Beva 2005. április 11-én együttműködési megállapodást kötött a Felügyelettel. Ennek célja, hogy a szerződő felek a Tpt.-ben meghatározott feladataik minél hatékonyabb ellátása érdekében tevékenységüket összehangolják, és kölcsönösen kötelezettséget vállaljanak arra, hogy a Beva működésével kapcsolatos teendőket egyeztetve végzik. A megállapodás az alábbi területekre terjed ki:

- Együttműködés a jogszabályok előkészítésében.
- Együttműködés a Beva tagjaival kapcsolatos tevékenység körében.
- Együttműködés a bírságbevételekkel kapcsolatban.
- Együttműködés a kártalanítási eljárással kapcsolatban.

Az együttműködési megállapodás tartalmazza azt, hogy az abban rögzítetteknek a végrehajtását évenként áttekintik és az éves értékelés alapján határoznak a megállapodás szükséges módosításáról, illetve kiegészítéséről. 2008. március 19-én módosították az együttműködési megállapodást.

A módosítás formai elemeit az Együttműködési megállapodásban szereplő törvényi hivatkozások megváltozása jelenti. Tartalmi szempontból lényeges elemként került bele a módosításba, hogy *„A Beva tudomásul veszi, hogy amennyiben a Felügyeletet bíróság jogerősen a kiszabott bírság visszatérítésére kötelezi, a Beva az értesítés kézhezvételét követő 15 napon belül visszatéríti a Felügyelet számára a bírság kapcsán átutalt összeget.”*

2.3. A peres ügyek alakulása

A **Beva**-nak eddigi működése során **14 aktív (a Beva által indított) peres ügye** keletkezett, amelyeknél a **követelés teljes összege 47 161 177 Ft volt**. Az aktív peres ügyek közül 13 lezárult. Ebből 10 esethez kapcsolódóan 29 791 659 Ft követelés (az összes követelés 63%-a) megtérült. 3 esetben a követelés teljes összegét (összesen 6 106 633 Ft + járulékai) a felszámolási eljárás befejezése, illetve a cégnek a cégbíróság által hivatalból történt törlése miatt leírták.

A **Generalbroker Rt.** ellen indított per az egyetlen **folyamatban lévő ügy**. A keresetnek helyt adó jogerős ítélet a Pesti Központi Kerületi Bíróságon megszületett. A követelés összege: 1 892 473 Ft + járulékai. A felszámolási eljárás folyamatban van.

A **Beva** eddigi működésének folyamán **31 passzív (a Beva ellen indított) peres ügye** keletkezett, amelyek **mind lezárt** (jogerősen befejezett vagy megszüntetett) **ügyek**. Közülük kettő esetben a késedelem megállapítása, vagy esetben késedelmi kamat megfizetése, egy esetben a felperes által fizetett éves díj helyességének a megállapítása iránt nyújtott be keresetet a felperes. Ezek közül két eset megszüntetéssel végződött. (Az egyikben a felperes keresetétől elállt, a másikban pedig a szünetelés 6 hónapja letelt.) A további két esetben a kereset elutasítását tartalmazó jogerős ítélet született.

A passzív ügyek közül **27 esetben a per tárgya kártalanítás volt** (összesen 27 893 571 Ft értékben). A felperes keresetét 11 esetben elutasították, a perérték 15 268 538 Ft volt. A felperes négy esetben állt el keresetétől, ezen ügyek összértéke 2 029 720 Ft volt. A per 4 esetben megszűnt, mert a szünetelésének 6 hónapja letelt, s előtte a felperes nem kérte a folytatást. (Ez a 4 ügy összesen 3 000 000 Ft perértéket képvisel.) A keresetlevélnek az idézés kibocsátása nélkül történt elutasításával 3 ügy ért végét. (Összértékük 2 594 491 Ft.) A pert 3 esetben megszüntették. (Ennek okai: a felperes az eljárási illetéket nem róta le; a felek közös megegyezésére jött létre a megszüntetés. Az összes perérték 2 451 572 Ft volt.)

Két esetben a jogerős ítélet a **felperes keresetének helyt adott**. (A kártalanítás összege 1 098 200 Ft volt.)

3. A BEVA GAZDÁLKODÁSA

3.1. A gazdálkodás szabályozottsága

Az Szt. írja elő a gazdálkodás elszámolásának keretszabályait, a **könyvvizelésre és beszámoló készítésre vonatkozó sajátos előírásokat** a betétbiztosítási alapok és intézményvédelmi alapok, valamint a befektető-védelmi alap éves beszámoló készítési és könyvvizelési kötelezettségének sajátosságairól szóló 214/2000. (XII. 11.) Korm. rendelet határozza meg.

A **Beva rendelkezik az Szt.-ben nevesített szabályzatokkal és szabályozással**: számviteli politikával, számlarenddel, számlatükörrel, értékelési, leltárkészítési, pénzkezelési szabályzattal.

A **szabályzatok** tartalmukat tekintve – egy kivétellel – **megfelelően tükrözik a jogszabályi előírásokat, valamint a tevékenységből adódó sajátosságokat. A szabályzatok aktualizálása** – a jogszabályi változásokat követve – **megtörtént**.

A Beva – 2003. október 15-től hatályos – **leltározási belső szabályzata** a leltárdokumentáció megőrzésére vonatkozó szabályok tekintetében eltér a számviteli törvény bizonylat megőrzési kötelezettségétől. Az Szt. 169. § (1) bekezdése alapján legalább 10 évig kötelező megőrizni a beszámolót alátámasztó leltár dokumentumait, ezzel szemben a leltározási belső szabályzat szerint 5 évig kell megőrizni.

Az ÁSZ ellenőrzés hatására a Beva módosította leltározási szabályzatát. A 2008. május 9-től hatályos módosított leltározási szabályzat a leltárdokumentáció megőrzésére vonatkozó szabályok tekintetében megfelel az Szt. 169. § (1) bekezdésben előírtaknak.

Az ÁSZ 0105. számú jelentésében javasolta a Beva igazgatóságának egyrészt, hogy módosítsa a számlarendet annak érdekében, hogy a kártalanítási eljárások költségeit befektető-védelmi ráfordításként is elszámolják. Másrészt szerepeltesse az éves beszámolóban a következő év pénzügyi szemléletű költségvetési tervét és követelje meg a beszámolást annak végrehajtásáról.

A Beva igazgatósága a számlatükör és a számlarend megfelelő módosításával és az éves beszámolóhoz kapcsolódó költségvetési terv elfogadásával, valamint annak végrehajtásáról történő beszámoltatás megfelelő szabályozásával az ÁSZ ajánlásának eleget tett.

3.2. **A mérlegfőösszeg, a saját tőke változása és a felvett hitel alakulása**

A Beva **kettős könyvvitelen alapuló beszámolót készít**, amelynek tagolása megegyezik a 214/2000. (XII. 11.) Korm. rendeletben foglaltakkal, az üzleti terv részét képezi az éves költségvetés is.

A könyvvizsgáló a 2000-2006. évek beszámolóit hitelesítő záradékkal látta el. A 2007. évről készült beszámoló könyvvizsgálata a helyszíni ellenőrzés befejezésekor még nem zárult le (ennek következtében a jelen vizsgálathoz figyelembe vett 2007. évi adatok minden esetben előzetes adatok).

A Beva **mérlegfőösszege** 2000. évben 2 188 898 E Ft volt, 2001. évre – 5%-ára – 113 394 E Ft-ra csökkent. 2002. évtől a Beva **vagyona** folyamatosan, egyenletesen növekedett, a mérlegfőösszeg 2007. év végére 1 484 156 E Ft-ra emelkedett.

A **Beva eszközein** belül a forgóeszközök részét képező értékpapírok részaránya volt meghatározó. Az értékpapír portfólió 2003. évtől folyamatosan növekedett, 2007. év végére 1 439 566 E Ft összeggel az eszközökön belüli aránya meghaladta a 97%-ot.

A **források** között kiemelt mérlegtételek voltak a kötelezettségek, valamint a saját tőke.

A **kötelezettségek** összege 2001-2005 közötti években – a 2,48 Mrd Ft összegű hitelfelvétel miatt – képviselt nagy, a mérlegfőösszeg 144-2190%-át kitevő részarányt. Legmagasabb összege 2002-ben, 2 489 903 E Ft volt.

A **saját tőke 2000-2005. évekbeli negatív összege** után 2007. év végére 1 466 379 E Ft-ra emelkedett.

A kifizetett kártalanítások következtében **a Beva 2000. és 2001. években veszteséges volt**, 2000-ben a mérleg szerinti vesztesége 2 212 518 E Ft, 2001-ben pedig 396 133 E Ft volt. A Beva **2002-től nyereségesen működött**, a 2002. évi 384 614 E Ft **mérleg szerinti eredmény** 2007. év végére több mint háromszorosára, 1 166 306 E Ft-ra nőtt.

A Beva **jegyzett tőkéjét** a tagok által befizetett **egyszeri csatlakozási díjak** teszik ki. A csatlakozási díj mértékét az Épt. illetve a Tpt. határozták meg. A Beva jegyzett tőkéje 2000-ben 168 181 E Ft-ot tett ki, 2007-re 17%-kal – 196 392 E Ft-ra nőtt. Az évenkénti kis mértékű emelkedés visszavezethető a tagok számának csökkenésére, a piaci szereplők között végbement fúziókra.

A Beva gazdálkodásának főbb adatait a következő táblázat tartalmazza:

Adatok: E Ft-ban

Megnevezés	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Mérlegfősszeg	2 188 898	113 394	445 946	766 239	940 630	1 235 957	1 372 815	1 484 156
Saját tőke	-2 138 970	-2 535 103	-2 139 489	-1 809 267	-1 282 413	-592 373	298 073	1 466 379
Jegyzett tőke	168 181	168 181	179 182	190 642	190 642	194 392	194 392	196 392
Mérleg szerinti eredmény	-2 212 518	-396 133	384 614	388 178	526 354	686 290	890 446	1 166 306
Kötelezettségek hitelből	0	2 480 000	2 480 000	2 480 000	2 130 000	1 780 000	1 030 000	0

Az éves költségvetési tervekben előirányzott mérleg szerinti eredmény (veszteség) 2000., 2001. és 2003. években elmaradt a tervtől.

Az eredmény tervezett szint alatti alakulását a váratlan, megemelkedett kártalanítási kifizetések összege, a céltartalék elszámolási módjának változása, a behajthatatlan követelések leírása miatt felmerült többletráfordítások és (a le nem zárult felszámolási eljárások miatti) értékvesztés visszairás elmaradása idézték elő.

A 2002., és a 2004-2007. években a mérleg szerinti nyereség terven felül alakult. A működési költségek tervezett szinten belül tartása az eredményt javította.

Likviditási gondok miatt a Beva forrásait hitelfelvétellel egészítette ki. A Kormány az 1108/2000. (XII. 11.) határozatával **2800 M Ft erejéig készfizető kezességet vállalt a Beva hitelfelvételéhez.**

A Beva igazgatósága a hitelpályázat nyerteseként a MKB Bank Rt.-t fogadta el.

A hitelpályázatok a Beva-nál nem álltak rendelkezésre teljes körűen. Az öt pályázat közül hiányzik a Raiffeisen Bank Rt. és az OTP Bank Rt. által benyújtott pályázati anyag, az iktatásból azonban megállapítható, hogy ezekről a társaságoktól is érkeztek ajánlatok. Az igazgatóság részére készített előterjesztés tartalmazta az ajánlatok részletes feltételeit és azok összehasonlítását, amelyben a legkedvezőbb feltételű ajánlatot benyújtóként az MKB Bank Rt. szerepelt.

A Beva 2001. március 8-án kötött – tartós forgóeszközigény finanszírozására – hitelszerződést a MKB Bank Rt.-vel. A hitelkeret összege 2800 M Ft. A hitel futamideje 10 év (lejárat 2011. február 28.), kamatozása hat havi BUBOR³ + 0,2%.

³ BUBOR=budapesti bankközi hitelkamatláb

A 2800 M Ft-os hitelkeretből a **Beva 2400 M Ft-ot használt fel** a befagyott társaságok ügyfeleinek **kártalanítására, 80 M Ft-ot hitelkamat fizetésére fordított, 320 M Ft-ot pedig nem használt fel.**

A törlesztések összege 2004. és 2005. években ütemterv szerint alakult. A **Beva a 2006. és 2007. években – ütemterven felüli törlesztésekkel, a tervezett 2011. időpontot megelőzően – visszafizette a teljes hitelállományát** (2006. augusztusától a kamatfizetési időpontokban a 350 M Ft ütemterv szerinti törlesztésen felül 400-400 és 280 M Ft-ot előtörlesztett).

A hitelre **fizetett kamatok** és a **rendelkezésre tartási jutalék** alakulását mutatja a következő táblázat⁴:

Adatok: E Ft-ban

Év	Fizetett kamat	Fizetett rendelkezésre tartási jutalék
2001.	199 199	415
2002.	237 347	406
2003.	205 768	406
2004.	284 668	469
2005.	162 942	487
2006.	105 394	692
2007.	40 767	1 744
Összesen	1 236 085	4 619

A **2001-2007. években hitelre kifizetett összes kamat 1 236 085 E Ft volt.** A **rendelkezésre tartási jutalék** 2000-2007. években összesen **4619 E Ft-ot** tett ki.

3.3. A tagintézetekkel szembeni követelések alakulása

A **tagintézetekkel szembeni követelések** között a Beva a 214/2000. (XII. 11.) **Korm. rendelet előírásának megfelelően** elkülönítve **tartotta nyilván** a csatlakozási díj, az éves díj, a rendkívüli éves befizetés miatti követeléseket, valamint a befektetők részére kifizetett kártalanítások miatt a Beva-ra átszállt követeléseket, és a tagra áthárított – kifizetés miatti – költségeket.

Az **éves és a rendkívüli díjfizetés** miatti követelések jellemzően a befagyott tagintézetekhez kapcsolódtak, összegük 2000-ben 133 475 E Ft, 2007. év végén 40 179 E Ft volt.

⁴ Adatok forrása: éves beszámolók kiegészítő melléklete

A kártalanítási kifizetések és kapcsolódó költségek miatt követelésként nyilvántartott összeg 2000-ról 2007. év végére 1 965 727 E Ft-ról 3 438 297 E Ft-ra emelkedett. 2001-2005 közötti időszakban a követelésállomány – a London Bróker Rt. ügyfeleinek kifizetett nagy összegű kártalanítás miatt 2,2 Mrd. Ft – 4,4 Mrd Ft közötti sávban mozgott.

Az éves és rendkívüli díjak, kártalanítási kifizetések és költségeik miatti követelések után – a Beva a számviteli politikájában előírtaknak megfelelően – 2000. évben 100% **céltartalékot** képzett, 2001. évtől kezdődően pedig 100% **értékvesztést** számolt el. A behajthatatlan követelések értékvesztésének visszairása megtörtént.

3.4. A befektetővédelmi bevételek és ráfordítások alakulása

A befektetővédelmi bevételek **a tagok rendszeres éves és rendkívüli befizetéseiből, valamint a Felügyelet által – tagokra – kirótt bírságból származtak.**

A befektetővédelmi bevételek 2007. év végi záró értéke 1 212 039 E Ft-ot tett ki, amelynek 99%-a – 1 194 999 E Ft – az éves tagdíjfizetésekből származott.

Az **éves díjakból** származó bevételek a befektetővédelmi bevételeken belül növekvő, **96-99%-os részt képviseltek.** Az éves díj mértékének alsó és felső határait az Épt. illetve a Tpt. írta elő, a sávon belül az igazgatóság döntési hatáskörébe utalta a díj meghatározását.

Az **éves tagdíj mértékét** az igazgatóság **az előírányzott bevételi szint függvényében határozta meg.** 2000-2001 között a díj mértéke tőzsdén kívüli ügyletekre 0,15%, egyéb biztosított állományra 0,1% volt (a törvényi alsó és felső határ figyelembe vételével). 2002. évtől a tagok által fizetendő éves díjat a Beva a díjalapsávok⁵ és a hozzá tartozó díjfizetési kulcsok szorzataként határozta meg. Az I. sáv díjkulcsa 0,9‰, II. sáv díjkulcsa 0,16‰, III. sáv díjkulcsa 0‰ volt, sávok a biztosított összeg függvényében változtak.

A Tpt. 222. § (8) bekezdése szerint, ha a Felügyelet minden biztosított tevékenységre kiterjedően felfüggesztette a tag tevékenységét, és a felfüggesztés hatálya a felügyeleti engedély visszavonásáig fennáll, a tagot nem terheli a felfüggesztés hatálya alatt keletkezett díjfizetési kötelezettség. Amennyiben a tag tevékenységi engedélyét nem vonják vissza, a felfüggesztés ideje alatt keletkezett díjfizetési kötelezettséget a felfüggesztés feloldását követően teljesítenie kell.

⁵ A díjalapsáv alakulása időrendben (minden esetben a biztosított befektetők letéti állományából a meghatározott összeg szerinti részek összesített értékét kell figyelembe venni): I. sáv: 2002. január 1-jétől: 1 M Ft-ot meg nem haladó, 2005. január 1-jétől: 2 M Ft-ot meg nem haladó letétállomány. II. sáv: 2002. január 1-jétől: 1 M Ft feletti letétállomány, 2005. január 1-jétől 2 M Ft-2 Mrd közötti letétállomány. III. sáv: 2005. január 1-jétől, 2 Mrd Ft feletti letétállományt tartalmazta. 2008. január 1-jétől mind a sáv, mind a díjkulcs változott (biztosítva ezzel az elérni kívánt bevételi szintet). I. sáv határ 6 M Ft-ot meg nem haladó letétállomány, díjkulcsa 0,57‰, II. sáv: 6 M Ft-ot meghaladó letétállomány, 0,018‰ díjkulcs.

Az Épt. a díjfizetési kötelezettségre vonatkozó fenti szabályt nem tartalmazta, a díjjal kapcsolatos jogvitás ügyek abból származtak, hogy a tényleges tevékenységet már nem végző volt tagok kifogásolták az erre az időszakra is érvényesített díjkövetelést. A hatályos törvényi szabályozás alapján a bíróságok a Beva díjkövetelésének helyt adtak, de a szabályozás a Beva kezdeményezésére 2002-től megváltozott és a felfüggesztett, tényleges tevékenységet már nem folytató tagokat nem terheli újabb díjfizetési kötelezettség abban az esetben, ha a felfüggesztést követően a tagságuk is megszűnik.

A vizsgált időszakban **rendkívüli díj befizetésére egy alkalommal** került sor, amit az igazgatóság 2000 februárjában rendelt el, a **befizetés a Beva-nak 452 404 E Ft bevételt jelentett**. A rendkívüli befizetést az átmeneti likviditási problémák indokolták.

A **Felügyelet által kiszabott bírság** 80%-kal növelte a Beva egyéb befektetővédelmi bevételi forrásait. Kivétel volt ez alól a 2002. január 1. – 2003. június 30. közötti időszak, amikor a bírság 40%-át kapta meg a Beva.

A Tpt. a hatályba lépésétől (2002. január 1.) 2003. június 30-ig nem tartalmazott előírást a továbbutalandó felügyeleti bírság %-os mértékére, csupán „*az Alapba történő befizetés*” lehetőséget hagyta meg. A Felügyelet – belső utasítása alapján – a bírság 40%-át utalta át a Beva részére.

A felügyeleti bírságokból átutalt összeg éves szinten 17 – 85 M Ft között változott, legalacsonyabb 2006. évben (13 857 E Ft), a legmagasabb 2001. évben volt (84 840 E Ft). 2001-2002. évek között a Felügyelet által átutalt összeg 80%-al (16 885 E Ft-ra) csökkent.

A befektetővédelmi bevételek és ráfordítások tényadatai – minimális eltéréssel – a terv szerint alakultak. Bevételi oldalon (2002. és 2005. évben) a felügyeleti bírságokból származó összegek miatt volt 1% alatti eltérés. Ráfordításoknál a 2000-2002 közötti években jelentkezett 4-6 M Ft-os eltérés a tervtől, amelynek oka a váratlan kártalanítások miatt felmerült többletköltség. Mind a felügyeleti bírságokból származó bevétel, mind a kártalanítási kifizetések költségvonzata előre nem ismert.

3.5. **A tagintézetekkel szemben indított felszámolási eljárásokból származó megtérülés**

A felszámolási eljárás alá került tagintézetekkel szembeni igényét a Beva a felszámolónak bejelentette.

A Beva 13 tagintézete ügyfelei részére fizetett kártalanítást, összesen 4,3 Mrd Ft összegben, amelyből **a 2000. január 1. utáni kifizetés 2,9 Mrd Ft volt**.

A Beva által kártalanításra kifizetett összegek⁶ 3%-ban térültek meg (116 M Ft, amely négy társaságtól folyt be). Egy – a LaSalle Rt. – taggal szembeni követelésnél volt 100% megtérülés (95 371 E Ft), a DD-Next Rt. felé fennál-

⁶ A Beva működése alatt kifizetett teljes kártalanítás állományt figyelembe véve.

ló 4200 E Ft követelés 67%-a, a Pannonbróker Rt. követelés 7%-a, és a CB Bróker Rt. követelés 1%-a térült meg.

A Pannonbróker Rt. vonatkozásában – a felszámolási közbenső vagyonmérleg alapján – a felszámoló a cég vagyonából 13 160 E Ft-ot fizetett a Beva-nak. **A felszámolást lezáró (2007. október 27-én kelt) bírósági végzés további 1433 E Ft kifizetését rendelte el.** A pénzösszeg átutalása még nem történt meg, tekintettel arra, hogy a végzés még nem emelkedett jogerőre.

2008. április 15-én **hat tagintézet** (Globex Rt., Diana Rt., Wellington Rt., London Bróker Rt., Amethyst Rt., Enigma Rt.) **felszámolása folyamatban volt**, a velük szemben fennálló követelések után a **Beva minimális, 5% alatti – akár 0%-os – megtérülésre számít.**

A **behajthatatlannak** minősített⁷ kártalanítás miatti **követelések leírása** – 1 345 922 E Ft – az Szt.-nek megfelelően, az egyéb ráfordítások között megtörtént. A folyamatban levő **felszámolások kártalanítási kifizetései miatti követelésekre** – 3 119 814 E Ft – **értékvesztést** a számviteli szabályozás szerint **elszámolták.**

A Beva által kifizetett kártalanítási összegek megtérülési arányát a 2. sz. melléklet tartalmazza.

3.6. A működési költségek alakulása

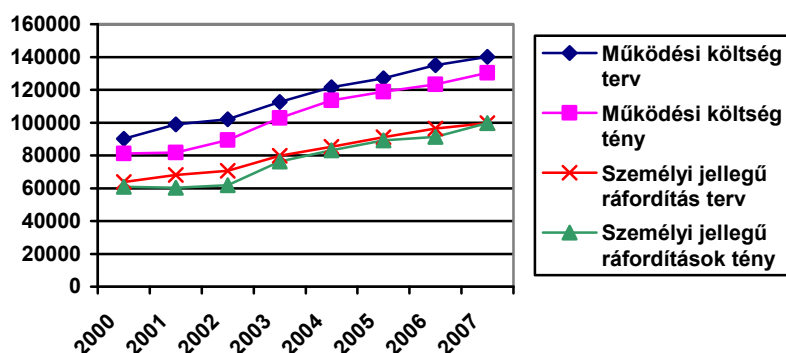
A működési költségek összege a 2000-2007. években a tervezett szint alatt maradt. A működési költségekre 2004. évtől – közel teljes mértékben – fedezetet nyújtott a vagyonkezelésből származó hozam.

A működési költségek alakulását a 3. sz. melléklet mutatja be.

A működési költségek 69-77%-át a **személyi jellegű ráfordítások** tették ki.

A működési költségek, valamint a személyi jellegű ráfordítások terv-tény adatainak alakulását a következő grafikon szemlélteti:

⁷ Az Szt. 3. § (4) szerint behajthatatlan követelés: „az a követelés ...amelyre a felszámoló által adott írásbeli igazolás (nyilatkozat) szerint nincs fedezet...”

A személyi jellegű ráfordításokon belül a **munkabér** és a munkavállalók részére kifizetett **jutalom** együttes összege 2000-2001-2002. években 68-69%-át, 2003-2007. években 57-58%-át tette ki a személyi jellegű ráfordításoknak, összege 2007. évben 58 072 E Ft volt.

A Beva átlagos (munkajogi) állományi **létszáma 6 fő**. Az egy főre eső átlagos havi munkabér 2000-ben 327 E Ft, 2007-ben 505 E Ft volt. **A munkabér évenkénti emelkedése jellemzően 10% alatt mozgott.** 2004. évtől az igazgatóság a munkabér emelésének mértékét évi 6-8% közötti mértékben határozta meg, amelyet a béremelések során betartottak.

A Beva alkalmazottai évente – általában – hat havi **jutalomban** részesültek. Az ügyvezető igazgató éves jutalmát az igazgatóság határozta meg, évente két alkalommal. A többi dolgozó részére a jutalom mértékét az ügyvezető igazgató határozta meg a munkaügyi szabályzatban megjelölt „*Jutalmazási feltételek és szempontok*” alapján. A szempontok figyelembe vétele munkakörhöz igazítva eltérő súllyal és aránnyal történik, az ügyvezető igazgató mérlegelése alapján.

3.7. A vagyonkezelési tevékenység szabályszerűsége és a vagyonkezelésből származó eredmény alakulása

A Beva vagyonának kezelésére vonatkozó előírásokat részletesen az alapkezelési szabályzat tartalmazza, amely alapján **a Beva felhalmozott eszközeit kizárólag állampapírba fektetheti.**

2007. évben jelent meg a **Felügyelet** Tanácsának 4/2007. (VII. 19.) számú **ajánlása a vagyonkezelők pályáztatási eljárásáról.** Az ajánlás részletesen tartalmazza a vagyonkezelői pályáztatás szempontjait. A Beva **alapkezelési szabályzata** (amely 2006. évtől hatályos) **az ajánlásokat részben tartalmazza.**

A Beva a befektetései kezeléséhez letétkezelőt és vagyonkezelő(ke)t bíz meg.

Letétkezelő 1997. november 13-tól a Raiffeisen Unicbank Rt. A letétkezelői szerződést az igazgatóság 58/1998. (XII. 16.) számú határozatával **határozatlan határidejűre** módosította.

Az **alapkezelési szabályzat nem írja elő, hogy a letétkezelést** – a vagyonkezeléshez hasonlóan – **meghatározott időnként meg kell pályáztatni**, vagy bizonyos időszakonként fel kell mérni más letétkezelők ajánlatait, és erről az igazgatóságot tájékoztatni kell.

Vagyonkezelési pályáztatásra a vizsgált időintervallumban **három alkalommal került sor**, 2001., 2004., 2007. években.

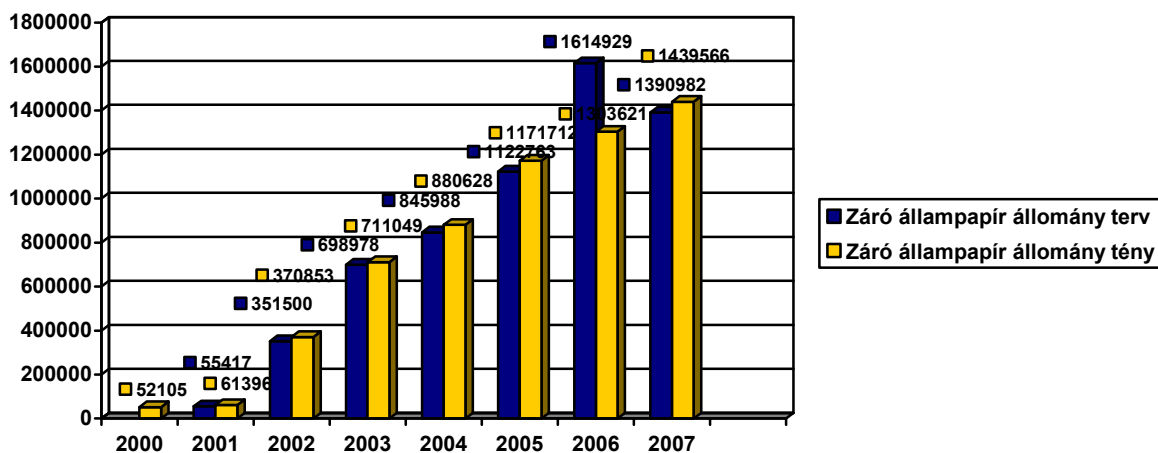
A 2001. évi zártkörű pályázatot követően az igazgatóság az **Erste Bank Befektetési Rt.-t**, a 2004. és a 2007. évi vagyonkezelői nyílt pályázatban pedig az **OTP Alapkezelő Rt.-t** választotta meg.

Kényszerlikvidációra (kezelt vagyon 10%-át meghaladó rendkívüli kifizetés) **a vagyonkezelés során nem került sor.**

A működési költségek alakulása által kezelt állampapír állományt, valamint azok hozamának alakulását a 3. sz. melléklet tartalmazza. 2007. év végére a befektetett állampapír állomány 2000. évhez viszonyítva közel 28-szorosára (1 439 566 E Ft-ra) emelkedett, a vagyonkezelés nettó hozama 2007. év végére (123 387 E Ft-ra) tizenkétszeresére nőtt.

A vagyonkezelt éves átlagos állampapír állomány terv és tényszámai a 2000-2007. években a következők szerint alakultak:

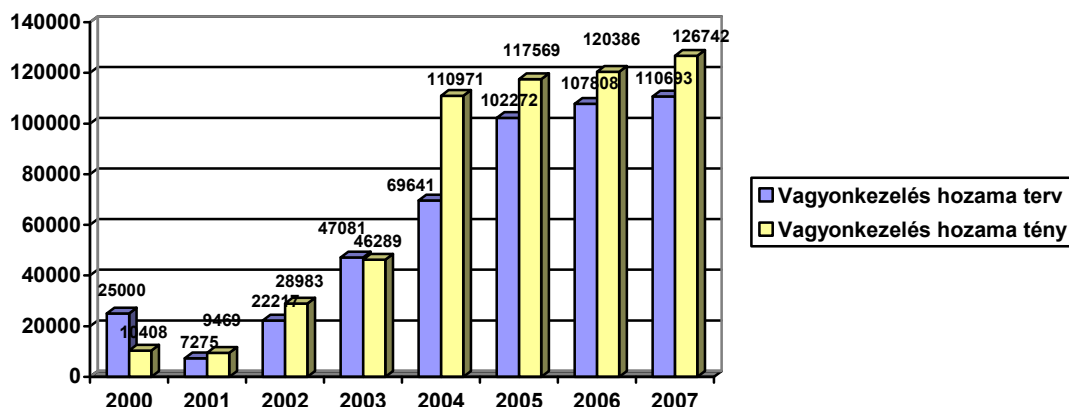
Adatok: E Ft-ban

Az állampapírok év végi záró állománya a 2000. és 2001. évi kártalanítási kifizetések után egyenletes növekedést mutatott. Mindazok mellett, hogy a Beva 2006. évtől három alkalommal előtörlesztette hitelét, a vagyonát tovább gyarapította. Az állampapír állomány záró értéke – a 2006. év kivételével – minden évben felülmúlta a tervadatokat. A 2006. évi tervtől való elmaradást a hitel előtörlesztése idézte elő.

A állampapírok nettó hozamának terv és tényszámai a 2000-2007. években a következők szerint alakultak:

Adatok: E Ft-ban

Az állampapírokból származó hozamok – a 2000. és 2003. évet kivéve – folyamatosan meghaladták az előirányzott mértéket. **A vagyonkezelésből származó hozam a 2004-2007. években (98-99%-ban) megközelítette a működési költségek mértékét.**

3.8. A likvid vagyon és a kártalanítási kötelezettség aránya

A Beva likvid vagyona a 2000-2001. években nem volt elegendő a kártalanítási kötelezettségek kifizetésére. A fedezettségi mutató⁸ a 2000. és a 2001. évben alacsony mértékű volt (10%, illetve 3%). **2002. évtől** – a kártalanítási kifizetések összegének csökkenésével – **a fedezettségi mutató folyamatosan emelkedett**, meghaladta a kártalanítási kifizetési igényeket (2007. év végére a fedezettségi mutató elérte a 252 696%-ot).

A fedezettségi mutató 2000-2007. évek közötti alakulását a 5. sz. melléklet tartalmazza.

A Beva nem rendelkezik becsléssel arra vonatkozóan, hogy egy tag esetleges újabb felszámolása/befagyása esetén milyen kártalanítási kifizetési igény merülhetne fel, illetve ehhez mérten milyen vagyoni szint biztosítása lenne optimális. Nemzetközi gyakorlat sem alakult ki erre vonatkozóan. Az ellenőrzés megvizsgálta, hogy a Beva vagyona az elmúlt években milyen mértékben fedezte a Tpt. által meghatározott védett letéti állományt.

⁸ Likvid vagyon / kifizetett kártalanítás hányadosa. Likvid vagyon: értékpapírok és pénzeszközök állománya.

A Beva **likvid vagyona és a védett sávban levő vagyon hányadosa** alapján számított fedezettség évenkénti alakulását a következő táblázat mutatja⁹:

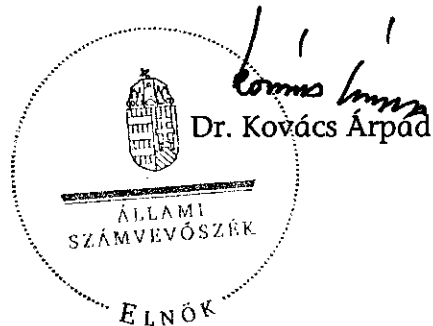
Megnevezés	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Fedezettségi szint (%)	0,1	0,2	0,16	0,17	0,16	0,09

A likvid vagyon és a védett sávban levő letétek fedezeti hányadosa 2007. évre jelentős mértékben (az előző három évhez viszonyítva kb. 50%-al) **csökkent**, miközben a biztosított összeg háromszorosára (6 M Ft-ra) megemelkedett és ezzel együtt a védett letéti állomány is nőtt. A mutató csökkenésében – az értékhatár növekedésén túl – szerepet játszott az, hogy 2007-ben a Beva a hiteltartozását visszafizette.

Az igazgatóság 28/2002 (XII. 6.) határozatában úgy foglalt állást, hogy a Beva működésében **fő cél az „alapszerű működés”, azaz „a szervezet képes legyen olyan vagyont felhalmozni, amely a törvényi célok folyamatos biztosításához mindenkor szükséges”**. A Beva **alapvető céljának teljesítése a 2008. évtől 6 M Ft-ra emelt biztosított összeg függvényében változatlan díjtételek mellett kockázatot hordoz magában.**

Budapest, 2008. szeptember 24.

Melléklet: 5 db 5 lap

⁹ Az adatok a tagintézetek adatszolgáltatásából származtak, 2002. évtől álltak a Beva rendelkezésére. A védett sávhatár 2002-2003. években 1 M Ft, 2005-2007. években 2 M Ft volt 2008-tól 6 M Ft-ra emelkedett. A tagintézetek már a sávhatár emelkedését megelőző évben szolgáltatott adatot a megemelt sávhatárhoz tartozó védett letéti állományról. Ennek következtében a 2007. évi számításnál már a 6 M Ft védett sávban levő betétek értéke volt figyelembe vehető.

dr. Kovács Árpád úr
elnök
Állami Számvevőszék
Budapest

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK
Érkezett: 2008. 09. 04.
Iktatószám: V-2003-30/2008.
Melléklet: -

1. sz. melléklet
a V-2003-31/2008. sz. jelentéshez

1627/08.
B. H. Z. I.
27. IX. 08.

Iktatószám: 964/2008.

korat
09.08.

Tisztelt Elnök Úr!

Kovács Á.
IX. 5.
Hablom 11,
09. 08.
Kgy

Az Állami Számvevőszéknek a Befektető-védelmi Alap gazdálkodásáról és működéséről készített jelentését köszönettel megkaptam, azt áttanulmányoztam, az abban írottakkal maradéktalanul egyetértek, ezért arra vonatkozóan észrevételt nem kívánok tenni.

Tájékoztatom, hogy a jelentésben megfogalmazott számvevőszéki javaslatokat a Befektető-védelmi Alap igazgatósága a soron következő ülésén (2008. szeptember 18.) tárgyalja meg, és haladéktalanul meghozza a szükséges döntéseket. A testület által meghatározott intézkedésekről az Állami Számvevőszéket ezt követően írásban tájékoztatni fogjuk.

Budapest, 2008. szeptember 2.

Szívélyes üdvözlettel

BEFEKTETŐ-VÉDELMI ALAP
1092 Budapest,
Köztelek u. 6.
dr. Hardy Ilona
az igazgatóság elnöke

A kifizetett kártalanítási összegek megtérülési aránya 2000. és 2007. évek között

2. sz. melléklet
a V-2003-319/2008. sz. jelentéshez

Kártalanított tag megnevezése	Kártalanítások teljes összege (1)	1999. december 31-ig kifizetett kártalanítások összege	2000. január 1. után kifizetett kártalanítások összege	Adatok: E Ft-ban			
				Kártalanításra befolyt összeg (2)	Megtérülési ráta (2/1, %)	Leírás összege	Behajthatatlan követelésként leírás időpontja
Allied Rt*	106 331	103 614	2 717	0	0%	106 331	2002.12.31
CB Bróker Rt.	537 489	510 579	26 910	4 523	1%	532 966	2006.12.31
ÉGSZI-Börze Rt.*	225 562	224 829	733		0%	225 562	2003.12.31
Globex Rt.	274 588	271 901	2 687		0%	274 588	
LaSalle Rt.*	95 371	92 285	3 086	95 371	100%	0	
Pannonbróker Rt.	187 371	170 608	16 763	13 160	7%	174 211	2005.12.31
DD-Nex Rt.*	4 200	3 900	300	2 800	67%	1 400	2001.12.30
Pest-Buda Rt.	30 864	24 048	6 816		0%	30 864	2006.12.31
Diana Rt.	256 480	0	256 480		0%	256 480	
Wellington Rt.	217 188	0	217 188		0%	217 188	
London Bróker Rt.	2 243 619	0	2 243 619		0%	2 243 619	
Amethyst Rt.	65 352	0	65 352		0%	65 352	
Enigma Rt.	62 587	0	62 587		0%	62 587	
Összesen	4 307 002	1 401 764	2 905 238	115 854	3%	4 191 148	

Kártalanított tag megnevezése	Kártalanításokra befolyt összeg							Adatok: E Ft-ban	
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
La Salle Rt.	95 371								
DD-Nex Értékpapír Rt.									
CB Bróker Értékpapír-forgalmazó Rt.		2 800							
Pannonbróker Rt.									4 523
Összesen	95 371	2 800	0	0	0	13 160	0	4 523	

Tanúsítom, hogy az adatok a szervezet nyilvántartásában foglaltakkal megegyeznek.

Budapest, 2008.március 31.

P.H.
BEFEKTETŐ-VÉDELMI ALAP
1092 Budapest,
Köztelek u. 6.

aláírás

**A működési költségek
alakulása 2000. és 2007. évek között**

3. sz. melléklet
a V-2003-31/2008. sz. jelentéshez

Megnevezés	Adatok: E Ft-ban							
	2000		2001		2002		2003	
	terv	tény	terv	tény	terv	tény	terv	tény
Anyagjellegű ráfordítások	22 727	16 895	28 154	19 291	29 069	25 831	30 566	23 960
Személyi jellegű ráfordítások	63 790	60 825	68 028	60 220	70 689	61 916	79 866	76 352
Értékcsökkenési leírás	3 650	3 500	2 700	2 186	2 300	1 613	2 250	2 596
Működési költségek összesen	90 167	81 220	98 882	81 697	102 058	89 360	112 682	102 909

Megnevezés	Adatok: E Ft-ban							
	2004		2005		2006		2007	
	terv	tény	terv	tény	terv	tény	terv	tény
Anyagjellegű ráfordítások	32 826	27 251	32 119	27 024	35 507	29 507	37 021	27 864
Személyi jellegű ráfordítások	85 195	83 119	91 111	89 132	96 323	91 361	99 777	99 773
Értékcsökkenési leírás	3 479	3 246	3 852	2 588	3 168	2 451	3 282	2 611
Működési költségek összesen	121 500	113 616	127 082	118 744	134 998	123 319	140 081	130 248

Tanúsítom, hogy az adatok a szervezet számviteli nyilvántartásában foglaltakkal megegyeznek.

Budapest, 2008. március 31.

P.H.
BEFEKTETŐ-VEDELMI ALAP
1092 Budapest,
Köztelek u. 6.

.....
aláírás

**A vagyonkezelés költségének
és hozamának alakulása 2000. és 2007. évek között**

4. sz. melléklet
a V-2003-31/2008. sz. jelentéshez

Megnevezés	2000		2001		2002		2003	
	terv	tény	terv	tény	terv	tény	terv	tény
	Adatok: E Ft-ban							
Állampapírok év végi záró állománya		52 105	55 417	61 396	351 500	370 853	698 978	711 049
Éves átlagos állampapír állomány		52 559	69 965	61 222	408 500	288 280	752 518	651 084
Hozam	25 000	10 408	7 275	9 469	22 217	28 983	47 081	46 289
Vagyonkezelés ráfordításai	0	271	300	268	1 000	977	2 050	1 966
Vagyonkezelés nettó hozama	25 000	10 137	6 975	9 201	21 217	28 006	45 031	44 323
Kényszerlikvidáció miatti kifizetés								

Megnevezés	2004		2005		2006		2007	
	terv	tény	terv	tény	terv	tény	terv	tény
Állampapírok év végi záró állománya	845 988	880 628	1 122 763	1 171 712	1 614 929	1 303 621	1 390 982	1 439 566
Éves átlagos állampapír állomány	1 035 988	1 004 216	1 264 439	1 256 477	1 580 761	1 554 703	1 506 554	1 572 028
Hozam	69 641	110 971	102 272	117 569	107 808	120 386	110 693	126 742
Vagyonkezelés ráfordításai	2 050	1 966	2 420	2 815	3 160	3 356	3 708	3 355
Vagyonkezelés nettó hozama	67 591	109 006	99 852	114 754	104 648	117 030	106 985	123 387
Kényszerlikvidáció miatti kifizetés								

Tanúsítom, hogy az adatok a szervezet számviteli nyilvántartásában foglaltakkal megegyeznek.

Budapest, 2008. március 31.

ÉDELMI ALAP
1052 Budapest,
Köztelek u. 6.

aláírás

A fedezettségi mutató
alakulása 2000. és 2007. évek között

5. sz. melléklet
a V-2003-31/2008. sz. jelentéshez

Megnevezés	Adatok: E Ft-ban							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
BEVA által kifizetett kártalanítás összege	644 994	2 176 551	56 353	23 043	2 692	1 035	0	570
BEVA likvid vagyona	63 145	65 829	373 566	717 846	881 612	1 172 397	1 304 450	1 440 369
fedezettségi mutató (%)	10%	3%	663%	3115%	32749%	113275%	-	252696%

Tanúsítom, hogy az adatok a szervezet számviteli nyilvántartásában foglaltakkal megegyeznek.

Budapest, 2008.március 31.

P.H.

... ÉDELMI ALAP
1092 Budapest,
Köztelek u. 6.

aláírás